

Fra bauxit til aluminium

Bauxit er en aluminiumsmalm, der overvejende består af 50-63 % aluminiumoxid (Al_2O_3) Desuden indeholder bauxit 20-25% Jernoxid (Fe_2O_3), ca. 3% titanoxid (TiO_2) og 12-32 % vand, som er bundet til mineralerne.

Omkring 85% af verdensproduktionen af bauxit raffineres til aluminiumoxid (Al_2O_3), som igen bruges som råstof for produktion af aluminium. Hovedkilder for bauxit er lande som Jamaica, Surinam, Brasilien og Australien.

Bauxit har fået navn efter byen Les Baux de Provence i Sydfrankrig, hvor det blev opdaget for første gang i 1821 af geologen Pierre Berthier.

For at fremstille aluminium, skal man først have skilt aluminiumoxiden fra de øvrige mineraler og derved lave elektrolyse af den rene aluminiumoxid (Al_2O_3)

1. trin

Knust bauxit blandes med natriumhydroxid, som opløser aluminiumoxiden under dannelse af aluminiumhydroxid ($\text{Al}(\text{OH})_3$).

2. trin

Den opløste aluminiumhydroxid filtreres fra og udfældes.

3. trin

Aluminiumhydroxiden glødes, og ved denne proces dannes rent aluminiumoxid (Al_2O_3)

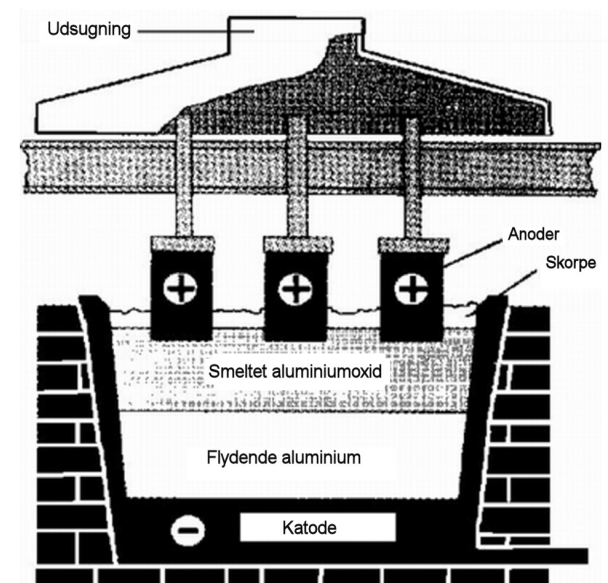
4. trin

Aluminiumoxidet (Al_2O_3) blandes med små mængder aluminiumfluorid (AlF_3) for at sænke smeltepunktet.

Der laves elektrolyse af denne blanding i smeltet tilstand. Blandingen opvarmes til smeltning af den strøm, der løber igennem ved elektrolysen.

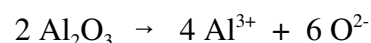
Strømstyrken er typisk omkring 125.000 A i elektrolysekaret, mens spændingen kun er et par få volt.

Ved elektrolysen dannes aluminium ved katoden (minus) og ved anoden (plus) dannes der oxygen, der oxiderer kulektoden til kuldioxid (CO_2)

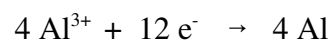

Reaktionsligninger

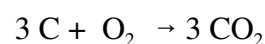
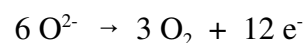
Ved smeltningen dissocieres aluminiumoxiden i ioner:

Katodeproces:

Anodeproces:

Produktionen af aluminium kræver meget energi. For at fremstille 1 tons aluminium, skal der bruges 1,9 t aluminiumoxid (4 t Bauxit), 0,5 t anodekul og 50 kg aluminiumfluorid. Energiforbruget til elektrolysen er 15.000 kWh - et elforbrug der er nok til et enfamiliehus i 3-4 år.

Ved genbrug af aluminium spares 95% af dette elforbrug.

Elektrolysen (trin 4) foregår, hvor der er adgang til billig (typisk vandkraftbaseret) elproduktion, f.eks. i Norge og Island.

Billederne herunder er fra aluminiumsværket i Straumsvík i nærheden af Reykjavík i Island.

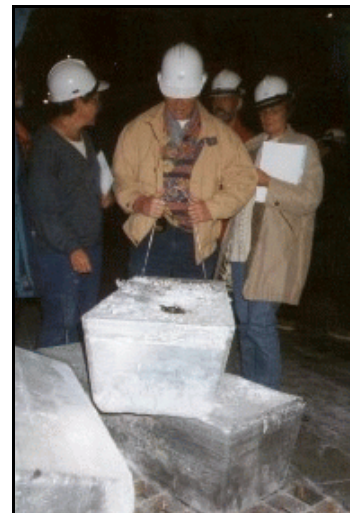
I de tre ca. 1000 m lange elektrolysehaller langs med landevejen står der i alt 480 elektrolysekar, hvor aluminium fremstilles. I de øvrige bygninger, er der bl.a. støbehal-ler, hvor der laves alu-miniumsbarer som udskibes til forbruger- ne. Værket aftager en væsentlig del af Islands samlede elpro- duktion.

Kul-anoderne i elektrolyse- karet.

Omhældning og støbning af aluminium.

Færdige aluminiumsbarer.